

”Uddannelsesparathedsvurdering – en hjælp eller et **stempel?**”

UPV's betydning for 10. klasse elevers motivation og selvopfattelse set fra et ungeperspektiv.

Katrine Otto Poss

Studienummer: 30140921

Bachelorprojekt i faget: *Elevens Læring og udvikling*

Dato: 07/08/2020

Vejleder: Hasse Herold Møller

Antal anslag: 59249 (Svarende til 24,7 normalsider)

Antal bilag: 4 hovedbilag

Bilag i anslag: 12183.(Svarende til 4,7 normalsider)

Indholdsfortegnelse

1.0 Indledning	3
1.1 Problemformulering.....	5
1.2 Afgrænsning.....	5
2.0 Læsevejledning	5
3.0 State of the art	6
3.1 International forskning omkring motivation.....	7
3.2 National forskning.....	8
4.0 Projektets videnskabsteoretiske afsæt	9
4.1 Hermeneutisk tilgang.....	9
5.0 Undersøgelsesmetode og design	9
5.1 Empiri.....	10
5.2 Interview med elever.....	11
5.3 Ethiske overvejelse.....	11
6.0 Begrebsafklaring	12
6.1 Selvopfattelse.....	12
6.2 Motivation.....	13
7.0 Teori	13
7.1 Self-efficacy.....	13
7.2 Self-determination (SDT).....	14
7.3 Identitetsdannelse – Copingstrategier.....	14
7.4 Kilder der understøtter hovedteoretikers synspunkter.....	15
8.0 Analyse	15
8.1 Det unge-selv i lyset af UPV.....	16
8.2 Kan UPV motivere de unge til uddannelse?.....	21
9.0 Diskussion	25
10. Konklusion	27
11. Perspektivering	28
12. Litteratur	29
12. Bilag	33

1.0 Indledning

”Jeg er ikke blevet erklæret parat. Det føles som et slag i hovedet, at man bare ikke er god nok og ikke dur til noget, det er lidt hårdt (...)” (Pige 17 år, 10 klasse, bilag 4).

Ovenstående udtalelse stammer fra en pige, fra en samtale med en større gruppe af elever, i den 10. klasse jeg har været støttelærer i. Vi sad og havde en løs snak om det at være ung og gå i skole, og hvordan det er for de unge at skulle forholde sig til alle de valg, der er forbundet med uddannelse og overgangen til voksenlivet. Snakken faldt på uddannelsesparathedsvurdering (UPV), som er en vurdering de unge har mødt en del gange gennem deres tid i grundskolen. De unge havde klare holdninger til vurderingen og var ikke enige i, hvad de syntes om den. Udtalelsen fra ovenstående citat gjorde mig meget nysgerrig på, hvordan det påvirker de unge at blive vurderet i 8., 9. og 10. klasse i form af UPV, hvor de vurderes på parametre der både er faglige, men også personlige, og som kan have en stor betydning for deres videre færden igennem uddannelsessystemet.

UPV er et resultat af globaliseringsforhandlingerne, der fandt sted tilbage i 2009 (Cefu, 2012 s. 4). Under forhandlingerne indgik den daværende Venstre-Konservative-regering aftale med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, og Radikale Venstre om at flere unge skal i uddannelse og job, hvilket blev til ungepakke II (Ibid.). Et led i målsætningerne i ungepakke II, er, at 95% af de unge skal have en ungdomsuddannelse i 2015. I kølevandet på ungepakke II fulgte en række initiativer, med det formål at nå denne målsætning, hvoraf et af disse initiativer var UPV (KK, 2011).

Formålet med at uddannelsesparathedsvurdere de unge er at arbejde præventivt, forhindre frafald på ungdomsuddannelserne og i den forbindelse undgå at de unge føler nederlag (UVM, 2010). Igennem UPV får skolerne et vurderingsredskab der opstiller rammer, hvorigennem lærerene og vejledere kan hjælpe de elever, der umiddelbart ikke synes at have de nødvendige forudsætninger for at kunne påbegynde en ungdomsuddannelse efter grundskolen (Ibid.). I 2014 blev kravet om UPV, ændret til også at gælde i 8. klasse, hvilket fremgår af bekendtgørelsen om uddannelsesparathedsvurdering og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse (Retsinformation, 2019) og (UVM 2020). UPV påbegyndes i dag i 8. klasse. Eleverne vurderes kun i 9. og 10. klasse, hvis de ikke er erklæret parat i 8. klasse. Alle elever skal

vurderes mindst én gang, medmindre de er fritaget efter en konkret faglig vurdering (UVM, 2019, s. 4).

Det fremgår af rapporten *Fra ikke- parat til parat* (2017) af Danmarks Evalueringsinstitut (herefter præsenteret som EVA), at 14 % af eleverne i 10. klasse i skoleåret 2016/17 blev erklæret ikke-parate (EVA, 2017 s. 15), hvorimod det for eleverne i 9. klasse gjaldt 18 % (Ibid.). Det påpeges i rapporten, at man skal tage højde for, at elevgruppen i 10. klasse er selekteret, da mange parate elever fra 9. klasse er påbegyndt en ungdomsuddannelse (Ibid.). I den efterfølgende rapport for 2018, *Uddannelsesparathedsvurdering 2018, udvikling i uddannelsesparathedsvurderingerne i 8., 9. og 10. klasse*, fremgår det, at der i løbet af året 2017 /18 skete en stigning på 2 % i andelen af elever der i 10. klasse blev erklæret ikke-parate (EVA, 2018, s. 15). Det er interessant, at andelen af ikke- parate elever er steget, og hvorfor flere elever opnår denne erklæring. For de elever der bliver erklærede ikke parate kan det have en stor indflydelse på deres videre uddannelse:

”Elever, som selv oplever at have faglige vanskeligheder og elever, som ikke er blevet vurderet uddannelsesparate (der er ofte sammenfald mellem disse grupper), oplever uddannelsesvalget som et større pres end andre unge. Dette pres kan blive forstærket af de nye karakterkrav på erhvervsuddannelserne og på de gymnasiale uddannelser” (EVA, 2017).

De unge kan føle UPV som et pres, i forbindelse med deres uddannelse. Et sådan ydre pres kan påvirke de unges motivation og selvopfattelse, da de igennem UPV bliver vurderet på faglige såvel som personlige og sociale forudsætninger (Skaalvik, 2014 s. 109). Derfor finder jeg det interessant at undersøge, hvordan UPV opfattes fra de unges perspektiv. Mere konkret søger jeg indsigt i uddannelsesparathedsvurderingens betydning for unge menneskers motivation og selvopfattelse, og om en vurdering af deres personlige, sociale, faglige samt praksisfaglige forudsætninger har en betydning for dette. Jeg har valgt at undersøge elever i 10. klasse, da denne målgruppe har opfyldt deres undervisningspligt, men af forskelligartede grunde ønsker et ekstra år for yderlig faglig opkvalificering eller afklaring af uddannelsesvalg (UVM, 2018 s. 1).

1.1 Problemformulering

Hvordan påvirker uddannelsesparathedsvurderingen unges motivation for at deltage i skolen, og hvilken betydning har uddannelsesparathedsvurderingen for den unges selvopfattelse i et uddannelsesmæssigt perspektiv?

1.2 Afgrænsning

Projektets omdrejningspunkt er elever i 10. klasse og den primære interesse er for de elever, der er erklærede ikke uddannelsesparate. Jeg finder det interessant at undersøge netop dette område, da diversiteten er stor og årsagen til de unge har valgt 10. klasse er meget forskellig (EVA, 2018). For at få et bredere perspektiv vælger jeg derudover, at se på elever der er erklærede parate, da det ligeledes er interessant at undersøge UPV's betydning for denne målgruppe. Ved at undersøge parate såvel som ikke- parate elever opnås der en større forståelse for, hvordan det påvirker de unge, at de igennem grundskolen bliver vurderet, og hvilken betydning det kan have for deres selvopfattelse og motivation.

2.0 Læsevejledning

Dette projekt vil behandle ovenstående problemformulering gennem følgende afsnit

1. *Indledning*. Har til formål at indkredse projektets problemfelt i samspil med projektets
2. *Problemformulering og afgrænsning*. Herefter fremgår projektets
3. *læsevejledning*. Formålet her er at skabe en systematisk oversigt over projektet. Dernæst følger projektets
4. *State of the art*, hvor relevant forskning, nationalt såvel som internationalt indenfor projektets genstandsfelt belyses. Dele af den udvalgte forskning anvendes løbende i projektets analyse. I forlængelse heraf udfoldes projektets
5. *Videnskabsteoretiske retning*, der har til formål at indkredse det videnskabsteoretiske syn projektet behandles og anskues ud fra. Hermeneutikken præsenteres, og danner ramme for udformningen og udførelsen af projektets
6. *Undersøgellesdesign og metode*. Her præsenteres de metodiske overvejelser i forbindelse med den indsamlede empiri, og der forekommer en oversigt over

projektets empiri. I dette afsnit præsenteres ligeledes de etiske overvejelser jeg har haft i forbindelse med interview af unge under 18 år. Herefter bevæger vi os over til projektets

7. *Teori og begrebsafklaring.* Dette afsnit præsenterer centrale begreber for projektet, motivation og uddannelsesparathedsvurdering. Ydermere præsenteres den udvalgte teori der anvendes i projektets analyse. I forlængelse heraf påbegyndes projektets
8. *Analyse.* I analysens første del undersøges hvordan UPV påvirker unges selvopfattelse, dette belyses ud fra Glynis Breakwells (1983, 1986) analytiske model for forståelsen af identitetsdannelse, og *copingstrategier*. Anden del af analysen undersøger unges motivation, ud fra Albert Banduras teori om *self-efficacy* samt Edward Desi og Richard Ryans *selfdetermination theory* (SDT). Analysen efterfølges af projektets
9. *Diskussion.* Her diskuteres om UPV lever op til hensigten, og hvordan lærerens rolle har betydning i forhold til vurderingen af de unge. Ydermere diskuteres der om det overhovedet giver mening at vurdere de unge i 10. klasse. Denne diskussion leder os over i projektets
10. *Konklusion,* hvor problemformulering besvares og de vigtigste fund i projektet fremhæves. Slutligt følger projektets
11. *Perspektivering.* Her udfoldes forslag til en evt. udvidelse af projektet for at opnå et bredere perspektiv for genstandsfeltet.

3.0 State of the art

Til kortlægning af relevant forskning inden for projektets genstandsfelt er udvalgt to søgestreng. Den første søgestreng kortlægger forskning inden for motivation hos teenagere i uddannelse på internationalt plan. Søgestreng to undersøger unges selvopfattelse i forbindelse med uddannelse. For at afgrænse min søgning, er tidsperioden for forskning afgrænset til 2010-2020. Tidsrummet afgrænses da dette giver en passende oversigt over nyere forskning der er foretaget i den periode, hvor UPV har eksisteret og har været indført i dansk uddannelse. Ydermere er den fremsøgte forskning i peer-reviewed, da jeg udelukkende ønsker forskning, der lever op til de generelle kriterier. Søgningen er ligeledes afgrænset til aldersgruppen 15-18 år, da søgningen henvender sig til elever i 10. klasse.

3.1 International forskning omkring motivation

Under min søgning af international forskning var det ikke muligt at finde forskning der specifikt er knyttet til UPV. Jeg har forsøgt at finde lignende tiltag internationalt, og har fundet frem til en vurdering, der anvendes i amerikansk High School kaldet *College readiness assessment*. Readiness kan oversættes til parathed, og vurderingen vurderer de unge på deres færdigheder, viden og opførsel (College Raptor, 2020), hvilket læner sig op ad den danske uddannelsesparathedsvurdering skemaet der anvendes til vurderingen, kan ses i bilag 3.

Til fremsøgning af international forskning har jeg anvendt den internationale database ERIC og anvendt følgende søgestreng:

motivation AND college readiness assessment * AND high school*, hvilket resulterede i fire hits.

Kyllonen, m.fl. (2014), har undersøgt betydningen af elevernes ubevidste konstruktioner, såsom personlighed og motivation i forbindelse med *College Readiness Assessment*. Forskningsprojektet undersøger, hvordan ikke kognitive konstruktioner, personlighed og motivation, kan understøttes og udvikles i forbindelse med vurderingen. Og gøre dem parate til videre uddannelse. Forskningen peger på, at motivation og personlighed udvikles og ændres over tid, og at selv samme faktorer er tæt knyttet til succes i uddannelse fra den tidlige barndom frem til voksenstadiet. Forskningen viser at forskellige interventioner har vist sig succesfulde i forbindelse med at ændre specifikke facetter i de unges personlighed, hvilket kan medføre bedre præstationer (Kyllonen, m.fl. 2014). Et andet studie foretaget af Kuo, Yi-Lung, m.fl. (2019), undersøger betydningen af motivation, sociale relationer og selvregulering i forbindelse med at blive vurderet i 7. til 9. klasse. Studiet indikerer, at piger i 7. til 9. klasse scorer højere i motivation og selvregulering end drenge, derudover finder studiet, at motivation og socialt engagement, ændrede tidligere præstationers mulighed for at forudse senere præstationer i 11. til 12. klasse. Mens selvregulering ændrede både kønnenes og tidligere præstationers mulighed for at forudse senere præstationer. Hos piger var effekterne positive med højere tidligere præstationer, mens det var negativt hos piger med lavere tidligere præstationer for selvregulerings effekt af at forudse præstationer i 11. til 12. klasse (Kuo, m.fl. 2019).

3.2 National forskning

Omdrejningspunktet for dette projekt er uddannelsesparathedsvurdering, og jeg er derfor interesseret i at søge forskning og studier på et nationalt plan, da UPV er en dansk metode. Her har jeg anvendt følgende søgestreng: motivation, unge, UPV, selvopfattelse.

Mette Pless og Noemi Katznelson fra Center for Ungdomsforskning (herefter præsenteret som CEFU), belyser gennem deres forskning, hvordan UPV blev modtaget efter den blev rullet ud i 2010. Gennem deres forskning, Midtvejs evaluering af ungepakke II, er de i 2011 kommet frem til at, UPV opleves overvejende som et konstruktivt redskab. Dog viser deres forskning også at der er en markant forskel nationalt, på om elever erklæres parate eller ikke- parate. Gennem deres forskning belyses det ydermere, at de unge generelt set er positive over for UPV, da den giver dem en større indsigt i hvilke krav, der stilles for at de kan blive optaget på en ungdomsuddannelse. Dog peger forskningen også på at unge der bliver erklæret ikke parate, oplever UPV som et negativt stempel der i sidste ende kan medføre negative konsekvenser for den unge i form af b.la. skoletræthed (Ibid.).

Forskningen peger på at arbejdet med UPV som et proces- og dialogværktøj bør udvikles. I 2013 indledte CEFU, i samarbejde med Regionhovedstaden, forskningsprojektet Uddannelsesvalg, vejledning og karrierelæring i et ungeperspektiv. Forskningen belyser, hvordan de unge oplever at stå overfor at skulle træffe deres første selvstændige uddannelsesvalg. Publikationen zoomer ind på det pres fra samfundet de unge oplever i kraft af, at de skal hurtigt gennem uddannelsessystemet. Mange af de unge har en forestilling om lineære karriereforløb, der i sidste ende kan føre til et øget pres hos de unge.

EVA har i 2017 udarbejdet rapporten *Fra ikke- parat til parat*. Rapporten belyser udviklingen af kommuners, skolers og UU's praksis. Rapportens hovedkonklusioner peger på, at UPV hænger tæt sammen med sociodemografi. Forældrenes indkomst og uddannelsesniveau har betydning for om eleverne bliver erklærede parate eller ikke-parate. Skolens praksis har ligeledes en betydning. De skoler der har en ambitiøs praksis relateret til UPV, har en mindre andel af ikke-parate elever. Resultaterne peger på at disse skoler oftere har en stærkere elevgruppe, med en stærkere socioøkonomisk baggrund (EVA, 2017 s. 6). Derudover belyser rapporten at 63% af de elever der blev vurderet ikke-parate i 9. klasse, ændrede status til parat i 10. klasse i skoleåret 2016/17 (Ibid.)

4.0 Projektets videnskabsteoretiske afsæt

Da jeg ønsker en dybere forståelse af uddannelsesparathedsvurderingens betydning for unges motivation og selvopfattelse, mener jeg, at dette projekt lægger op til en fortolkende tilgang. Denne indsigt søges belyst fra et unge-perspektiv gennem den indsamlede empiri, og jeg ønsker at bearbejde denne fortolkningsproces gennem deludsagn af de udarbejdede interviews. Derfor ønsker jeg at anvende en humanistisk videnskabsteori der indfanger den fortolkende tilgang ud fra unge som kan berige min egen forståelse og derfor vil dette projekt tage afsæt i den hermeneutiske videnskabsteori.

4.1 Hermeneutisk tilgang

Hermeneutikken kan beskrives som både en retning og metode, der befinder sig indenfor det humanistiske område. Hermeneutikerne understreger at sociale og kulturelle begivenheder skal studeres på måder der adskiller sig fra naturvidenskabelige fænomener (Jacobsen, 2008 s. 224). Grundtanken bag hermeneutikken er, at mennesket skal forstås i forhold til den omgivende kontekst. Med hermeneutikken forsøges der at forstå dele og deludsagn i forhold til helheder, og igennem denne proces fremkommer meningen først, når der finder en fortolkning sted. Dette kaldes også den *hermeneutiske cirkel* (Ibid. s. 223-225.). Empirien taler ikke for sig selv, men må fortolkes inden for en given sammenhæng for at give mening. Hermeneutikken er i den sammenhæng optaget af hvad meninger er, hvordan meninger frembringes, samt af hvordan disse fortolkninger finder sted (Ibid. s. 224). Man må i sin undersøgelse være bekendt med de vekselvirkninger der finder sted mellem udsagn, dokumenter, handlinger ol. der studeres.

Hermeneutikken er oplagt at anvende, når man arbejder med meninger i flere forskellige betydninger og sammenhæng, hvilket gør sig gældende i dette projekt, hvor jeg søger at belyse UPV fra de unges perspektiv, og fortolke på de udsagn jeg finder igennem interviewene, for at opnå en forståelse i en større sammenhæng og helhed.

5.0 Undersøgelsesmetode og design

Projektets problemformulering besvares med udgangspunkt i empirisk materiale bestående af fire interviews, af elever i 10. klasse. Projektets empiri er indsamlet på et 10.

klassecenter i København. Da jeg er interesseret i at undersøge, hvordan UPV påvirker unges motivation for at gå i skole, samt betydningen for deres selvopfattelse, belyst fra et ungeperspektiv, har jeg til dette projekt valgt at benytte det kvalitative forskningsinterview. Ved at benytte det kvalitative forskningsinterview som metode opnås der adgang til menneskers oplevelser og livsverdener (Brinkmann & Tanggaard, 2020 s. 35). Formålet med den indsamlede empiri er at kortlægge og få et dybere indblik i de unges opfattelse af UPV, og derigennem åbne op for muligheden for at se nærmere på de unges livsverden og opfattelser. På denne måde gives der mulighed for at kunne fortolke og analysere de beskrevne fænomener ud fra de unges perspektiv, hvilket er i tråd med den hermeneutiske retning (Ibid. s. 36).

5.1 Empiri

Projektets empiri består som beskrevet af fire elevinterviews. Det ene interview er foretaget som et gruppeinterview med to informanter. Interviewet blev udført som gruppeinterview, da det var informanternes ønske. Grundet den verdensomspændende COVID-19 pandemi har jeg været begrænset i min indsamling af empiri, og derfor måtte ændre min strategi. Jeg mødte udfordringer med at finde informanter i elevgruppen og jeg kunne ikke skaffe informanter til virtuelle interviews, og var derfor nødsaget til at vente på at myndighederne åbnede skolerne igen.

Al indsamlet empiri, der indgår i dette projekt, er opbevaret utilgængeligt for andre. Dette for at sikre informanternes anonymitet. Uddrag af interviewene kan findes i bilag (bilag 1, 2 og 3) dog på en sådan måde at informanternes anonymitet fortsat er bevaret. Tabellen nedenfor viser den samlede oversigt over den indsamlede empiri til anvendelse i projektet.

Metode	Informant	Tidspunkt	Formål
Gruppe Interview	Elev 1: pige 17 år, er erklæret parat i 10. klasse til gymnasiet.	18. juni 2020	At kortlægge elevernes opfattelse af UPV samt dens betydning for deres

	Elev 2: pige 17 år, er erklæret parat til erhvervsuddannelse.		motivation samt selvopfattelse.
Interview	Elev 3: pige 17. år er ikke erklæret parat. Elev 4: Dreng. 17 år er ikke erklæret parat.	23. juni 2020	At kortlægge elevernes opfattelse af UPV samt dens betydning for deres motivation samt selvopfattelse.

5.2 Interview med elever

Jeg har til dette projekt valgt at benytte mig af det semistrukturerede interview. Formålet med interviewene er at indsamle beskrivelser samt oplevelser af informanternes daglige livsverden, med det formål at fortolke på meningen af de beskrevne fænomener (Kvale, 1997, s. 41). Dette stemmer overens med opgavens videnskabsteoretiske retning. Jeg er i den forbindelse interesseret i at interviewe elever der har oplevet at blive erklæret ikke-uddannelsesparate. Interviewene er foretaget semistruktureret, da dette giver mulighed for at lade informanterne uddybe sig selv, og deres oplevelser og dermed ikke begrænse interessante udlægninger (Ibid, s. 44). Jeg har udført interviewene med udgangspunkt i min interviewguide (bilag 1). Informanterne introduceres først til interviewets undersøgelsesområde: UPV's betydning for deres motivation og selvopfattelse. Dernæst klarlægges det for informanterne at de selvfølgelig vil blive anonymiseret i projektet, og at interviewet vil blive optaget og dernæst transskriberet. I bilag 1 findes uddrag af transskriberingen af den indsamlede empiri.

5.3 Etiske overvejelse

Dette projekt undersøger uddannelsesparathedsvurderingen betydning set fra et ungeperspektiv. Derfor er det nødvendigt at have de etiske overvejelser på plads, da informanterne alle er under 18 år. Kampmann (2003) har udformet en opsamling på etiske retningslinjer ved børneinterviews. Disse har jeg hele tiden haft for øje under min indsamling af empiri (Aagerup, 2016 s. 113).

Et af Kampmanns punkter omhandler ”*privacy*”. Jeg har igennem de fire interviews haft et stort fokus på at gøre det klart for informanterne, hvad hensigten med interviewet er, at de er fuldstændige anonyme, samt i hvilken forbindelse interviewet anvendes i dette projekt, derfor er navnene i opgaven ændret. Når man interviewer børn og unge er det vigtigt at have for øje, at magtforholdet er asymmetrisk, hvilket kan spille en rolle i de svar man modtager.

6.0 Begrebsafklaring

I det følgende afsnit vil jeg skabe en oversigt samt uddybning af centrale begreber der anvendes i projektet. Formålet med denne afklaring er at skabe en dybere indførsel i de begreber der anvendes.

6.1 Selvopfattelse

Identitet og selvopfattelse er to begreber der er nært beslægtede. Skaalvik (2014) definerer selvopfattelse på følgende vis:

”Den opfattelse, en person har af sig selv, er en vigtig forudsætning for personens tanker, følelser, motiver og handlinger. Personer der ellers synes at ligne hinanden, træffer forskellige valg, alt efter hvordan de opfatter sig selv (...)” (Skaalvik, 2008 s. 85).

Selvopfattelsen er vedkommendes fundamentale referenceramme, og at man altid handler ud fra en forestilling om, hvem man er (Ibid.). Selvopfattelsen er subjektiv og derfor behøver denne ikke nødvendigvis stemme overens med hvordan andre opfatter en. De personlige følelser, og motiver er afgørende for hvordan individet anskuer sig selv. Derfor er individets adfærd ikke baseret på hvordan man rent faktisk er, men på hvordan man selv mener man er. Selvvurdering er derfor et centralt begreb i forbindelse med at forstå selvopfattelsen (Ibid. s. 86).

6.2 Motivation

Menneskelige motiver er bevæggrunden for en handling, hvor motivationen er den igangsættende begrundelse for selve handlingen. Inden for motivationsforskning taler man i praksis om en ældre og nyere motivationsforståelse (Ågård, 2014 s. 12-13). Siden midten af 1900-tallet kan man identificere fire traditioner inden for motivationsforskning, der har en betydningsfuld rolle for udviklingen: en behavioristisk og en personlighedsorienteret. Disse repræsenterer den ældre motivationsforståelse, og de to nye: en socialkognitivistisk og en humanistisk (Ibid).

Socialkognitivismen der bl.a. repræsenterer Albert Bandura (f. 1925) kritiserede behavioristerne for ikke at medtænke den sociale interaktion som en del af den menneskelige motivation (Ibid.). Hvilket den socialkognitivistiske retning anser for en vigtig faktor for menneskelig motivation. Humanistisk motivations teori er bl.a. repræsenteret af Edward Deci og Richard Ryan. De humanistiske motivationsforskere mente ikke at socialkognitivisternes opfattelse gjorde nok op med den behavioristiske forståelse af mennesket, hvor mennesket reduceres til udelukkende ydrestyret. Den humanistiske motivationstradition ønskede at finde ud af, hvad der får mennesket til at udføre en opgave, hvor der ikke er en ydre styring, men hvor drivkraften og lysten kommer indefra. Ny motivationsforskning anskuer motivation som et udtryk for individets selvforståelse samt fortolkning af erhvervede erfaringer (Ibid. 15).

7.0 Teori

I det følgende afsnit vil jeg skabe en oversigt samt definitioner af de centrale teorier der anvendes i projektets analyse. Teorierne vil kort blive redegjort og udfoldet gennem projektets analyse.

7.1 Self-efficacy

Jeg vil i dette projekt anvende Banduras teori om troen på den personlige kompetence – *self-efficacy*. Self-efficacy er en socialkognitivistisk teori der beskriver den dynamiske proces, som kan ændre elevernes selvopfattelse og motivation (Ågård, 2014, s. 28). Bandura definerer self-efficacy som: ”*tiltro til, at man er i stand til at udføre den adfærd, som er nødvendig for at opnå et bestemt resultat*” (Bandura, 1977, 1997). På dansk

oversættes begrebet til mestringsforventninger, hvilket beskriver de forventninger eleverne har til sig selv i forhold til at klare en opgave (Ibid. s. 29). Banduras belyser gennem sin teori betydningen af interaktioner og iagttagelser af andres påvirkning for motivationen, derfor skal motivation ifølge Bandura forstås som en dynamisk proces der opstår i relation til andre (Ibid.).

7.2 Self- determination (SDT)

Deci og Ryans self determination teori, på danskselvbestemmelsesteori, er en humanistisk behovspsykologi, der bygger på to grundantagelser. Den første grundantagelse er at mennesket besidder en række iboende basale behov. Opfyldes disse behov vil man opleve en lyst til at være aktiv og udfolde sig. Deci og Ryan anskuer at mennesket “*have evolved to be inherently curious, physically active, and deeply social beings.*” (Deci & Ryan, 2017, s. 4.). Mennesket er altså grundlæggende nysgerrigt, og af natur interesseret i at lære og udvikle sig, dog kræver det at de tre psykologiske behov opfyldes. De tre behov er jf. Deci og Ryan: *Behovet for kompetence, tilhørsforhold og autonomi* (Ibid.).

Den anden grundantagelse beror på forskellen “*intrinsic motivation and extrinsic motivation*”, på dansk indre og ydre motivation. Deci og Ryan beskriver, at når man er indre-motiveret udfører man en aktivitet fordi den er interessant eller sjov i sig selv. Den indre- motivation er knyttet til individets tre psykologiske behov (Ågård, 2014 s. 21). Ydre motivation er karakteriseret ved, at en given aktivitet udføres fordi man vil opnå en belønning eller undgå en straf. Aktiviteten er dermed ikke motiverende i sig selv (Ravn, 2012).

7.3 Identitetsdannelse – Copingstrategier

Glynis Breakwell (1983, 1986) har udformet en analytisk model for forståelsen af menneskets identitetsdannelse. Breakwell tager udgangspunkt i identitetsdannelse som en kobling mellem psykologiske og sociale processer (Petersen, 2014 s. 91). Udviklingen af identitet skal ses som en livslang proces, der sker i relation til de kulturelle definerede værdier. Identiteten består ifølge Breakwell af en biologisk kerne og er iboende i individet. Identitetsdannelsen udvikles af den enkeltes oplevelse af egen identitet, hvor individet

oplever en følelse af ”den jeg er”. (Ibid.). Denne følelse er baseret på personlige tanker og følelser. Derudover konstrueres identiteten ifølge Breakwell også i forhold til kulturelt legitime identitetsmuligheder, hvilket betyder at identiteten på samme tid bliver til et subjekt samt objekt (Ibid.)

Breakwell (1986) skelner mellem fire strategier som unge kan anvende i håndteringen af en udefrakommende trussel der opleves at true dem på deres identitet: *isolation, negativisme/konfrontation, passing og compliance/resignation* (Ibid. s. 95). Unge kan når de oplever en trussel anvende copingstrategierne som et slags værn, der beskytter deres identitetsfølelse. Formålet med at anvende en sådan strategi er for de unge på et interpersonelt plan at forhandle sig frem til en mere socialt værdsat position (Ibid.).

7.4 Kilder der understøtter hovedteoretikers synspunkter

Til min analyse fandt jeg det interessant at inddrage flere kilder til at underbygge mine centrale teories udsagn. De udvalgte kilder er:

Spaten (2014), Skaalvik (2014), Rosenberg (1979) og Mead (1934).

8.0 Analyse

På baggrund af min indsamlede empiri og min udvalgte teori, vil jeg analysere betydningen af en UPV i forhold til unges motivation for at gå i skole, samt betydningen for deres selvopfattelse i et socialt og fagligt perspektiv ud fra en hermeneutisk forståelse. Projektets analyse vil være struktureret således, at den første del undersøger UPV's betydning for elevernes selvopfattelse. Dette vil blive belyst ud fra skolesammenhæng, da selvopfattelse kan ændre sig alt efter hvilken kontekst man befinder sig i (Spaten, 2014 s.30). Jeg vil se på det relationelle aspekt i forbindelse med unges selvopfattelse og jeg vil derudover anvende Breakwell (1986) der beskriver fire copingstrategier (I, Petersen, 2014 s. 95).

Anden del af analysen søger svar på hvordan UPV påvirker elevernes motivation for at deltage, og gå i skole, med overvejende fokus på at indfri de krav der stilles til eleverne gennem UPV. Til dette vil jeg anvende Albert Banduras teori om Self-efficacy samt Deci og Ryans selvbestemmelsesteori. De to analyseafsnit skal ses i tråd med

hinanden da motivation, identitet og selvopfattelse er tre egenskaber der er nært beslægtede, men som samtidig opererer på forskellig vis.

8.1 Det unge-selv i lyset af UPV.

De erfaringer børn og unge får i skolen, har stor betydning for udviklingen af deres selvopfattelse (Skaalvik, 2007 s. 85). De unge gennemgår en udvikling hvorigennem deres selvopfattelse må forstås som dynamisk, og dermed foranderlig (Spaten, 2014 s. 30). Siden indførelsen af ungepakke II er der sket en række ændringer i udformningen af UPV. En af disse ændringer blev foretaget i 2014, og medførte at vurdering af eleverne nu påbegyndes i 8. klasse. hvor det tidligere var i 9. klasse (EVA, 2018 s. 8). Dette betyder at de elever der vælger 10. klasse bliver vurderet gennem tre år af deres samlede tid i grundskolen. Ikke nok med at eleverne bliver vurderet ud fra deres faglige kunnen i kraft af deres karakterer, skaber UPV et fokus på elevernes personlige og sociale forudsætninger. Breakwell (1983, 1986) anskuer identitetsdannelsen som en kobling mellem psykologiske og sociale processer (Petersen, 2014 s. 91). Breakwell beskriver, at identiteten har en grundlæggende opgave at opretholde rettet mod identitetens tre bærende principper (Ibid. s. 92). Ifølge Breakwell har relationer en stor betydning for at individet oplever en følelse af selvværd som identitetsmæssig værdidimension. Hvis unge oplever at blive marginaliserede i forhold til uddannelse, kan det påvirke de unges selvværd i en negativ retning (Ibid. s. 93). Med UPV, har lærerne fået et redskab, der i en vis grad fungerer som en magt, der i sidste ende kan definere den unges muligheder for videre uddannelse, i hvert fald for den nærmeste fremtid. Gennem mine interviews oplevede jeg, at denne magt påvirker eleverne, og det at de bliver vurderet har en stor betydning for, hvordan de opfatter sig selv. Elev 3 forklarer i interviewet

”Jeg synes det er sådan lidt altså, jeg synes det er en mærkelig måde de vurderer en på, altså fordi ... de får det til at lyde som om at når du ikke er uddannelsesparat så kan du ikke blive til noget, altså de får det til at lyde sådan. Og så føler man bare lidt at okay så er jeg bare dum (griner) så kan jeg lige så godt være ligeglad altså”.

Vurderingen medfører at Elev 3's syn på lærerne, får en negativ betoning. Lærerne skaber hendes forudsætninger for videre uddannelse gennem vurderingen, og da Elev 3 er blevet erklæret ikke parat, har det medført at hendes selvopfattelse er blevet påvirket i en negativ retning. Hun oplever en følelse af at være dum, og ikke at have nogen uddannelsesmæssig fremtid, hvilket skaber en følelse af, at det hun kan byde ind med ikke opfattes som tilstrækkelig værdifuldt (Ibid.).

Mead (1934) understøtter Breakwells position af betydningen af relationer. Mead fremhæver at kontekst samt betydningsfulde andre har stor indflydelse på de unges udvikling af en positiv eller negativ selvopfattelse, samt deres sociale og emotionelle udvikling (Spaten, 2014 s. 34).

Igennem unges udvikling, bliver de løbende i stand til på en bedre og mere realistisk måde at vurderer sig selv gennem selvkonstruktion. Unges selvopfattelse konstrueres mere og mere i forhold til betydningsfulde andre og deres viden, evner, handlinger og følelser i en samtidig spejlende selv vurdering (Ibid. s. 41). Elev 4 bliver under interviewet spurgt om han vil forklare hvorfor han tror han ikke er blevet erklæret parat (Bilag 3) og han siger kort: *"Fordi jeg ikke har gjort det godt nok"*. Der ligger implicit i Elev 4's forståelse en forventning til hvordan man gør det godt nok til at blive erklæret parat. At være ikke god nok må derfor defineres af en betydningsfuld anden og derfor har disse personer stor betydning for de unges selvopfattelse. Når professionelle som lærere er med til at indskrive de unge i sociale kategorier, som parat eller ikke- parat, kan der ske en reducere i den unges følelse af unikhed (Petersen, 2014 s. 92).

I 2011 udformede CEFU en midtvejsevaluering af ungepakke II. Det fremgår af denne midtvejsevaluering, at de unges opfattelse af UPV, afhænger af om de er erklærede parate eller ej:

"... det er nemlig ikke overraskende særligt de uddannelsesparate unge, der oplever UPV positivt, mens vurderingen for en del af de ikke-parate kredser om oplevelsen af UPV som et negativt stempel, der understreger oplevelsen af at være en fiasko. Mange af de ikke-parate unge reagerer ved at blive vrede på sig selv og blive mere usikre på egen formåen". (CEFU, 2012 s. 9).

For de unge har det dermed en stor betydning, hvordan udfaldet af en vurdering bliver. CEFUs rapport viser, at det for de unge, der ikke erklæres parate, kan medføre negative

følelser og en lav tro på egne evner, hvilket kan påvirke de unges selvopfattelse i en negativ retning. Dette ses også i følgende udtalelse fra Elev 3:

”Hmm, måske mere jeg tror jeg bare mister lysten til at gå i skole og få en uddannelse, ja jeg tror mere det er det. Man får lidt et stempel som dum”.

Den følelse Elev 3 oplever i forbindelse med en ikke-parat erklæring, danner grundlag for en følelse af nederlag. En sådan følelse påvirker hendes selvopfattelse i en negativ retning, hvilket også kan tolkes ud fra elevens beskrivelse af sig selv som dum. Vurderingen giver ydermere Elev 3 følelsen af at give op, hun mister lysten, hvilket er mod hensigten med UPV. UPV skulle gerne virke som et præventivt redskab der styrker de unge, og klæder dem på til at imødekomme de krav der stilles til videre uddannelse. De unge i 10. klasse er i en livsfase, hvor de endnu er i en rivende udvikling, der kommer til at have en markant indflydelse på deres individuelle udvikling (Spaten, 2014 s. 32). Elev 3 oplever ikke UPV som en hjælp, men som en ydre ramme der begrænser hende, hvorfor hun oplever vurderingen, som en barriere der resulterer i, at hun bliver modløs og opgivende. En lang række forskningsresultater peger på at selvopfattelsen udvikles gennem barndommen og den tidlige ungdom (Ibid. s. 31). Ungdomsårene er karakteriseret ved store sociale, fysiske og kognitive forandringer, og derfor er de unge særligt modtagelige for påvirkninger der har indflydelse på deres livsverden og deres måde at anskue dem selv på (Ibid. s. 32). Derfor kan en ikke-parat vurdering få store konsekvenser for en ung som Elev 3 hvis ikke hun modtager den rette hjælp og vejledning, så hendes selvopfattelse og tro på egen formåen ændres i en mere positiv retning. Ifølge Rosenberg (1979) beror individets adfærd ikke på hvordan han eller hun faktisk er, men på hvordan han eller hun mener, at han eller hun er. Derfor spiller elevens personlige vurdering af formåen og kunnen, en stor rolle i hendes selvopfattelse (Skaalvik, 2007 s. 86). Elev 3 udtaler også følgende: *”Jeg mister lysten til at sådan gøre noget ved det faktisk. Så tænker jeg sådan det kan være lige meget. Altså så er jeg jo bare ikke god nok til det og så ja går det nok.”* Dette udsagn er i tråd med det tidligere. Elev 3 opfattelse og følelse af at blive erklæret ikke parat, har stor betydning for hendes måde hvorigennem hun anskuer egen kunnen og gøren. Hun har miste modet og lysten, hvilket kan få stor betydning for hendes tro på sig selv. Hun føler sig ikke i stand til at mestre de krav der stilles til hende gennem uddannelsessystemet, hvilket kan betyde at hun er i risikogruppe for ikke at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Ifølge Bandura (1986) er selvopfattelse personens forventninger om at kunne udføre en bestemt handling. Hvis man ikke tror på at man har styrken til at udføre denne handling eller opgave, så vil man ikke gøre det (I, Ågård, 2014 s. 29). Elev 3 har følelsen af at det kan være lige meget, ud fra Banduras forståelse af selvopfattelse, har Elev 3 mistet sin egen forventning til at hun kan gøre det anderledes og ændre på de faktorer der gør, at hun er blevet erklæret ikke-parat. Hendes tro på egne evner er ikke til stede. Med en ikke-parat UPV, skabes en kløft til de elever der i forvejen har udfordringer med skolen. Elev 1 oplever lignende følelser:

"[...] altså både og, fordi det er jo en god ting at vide om man er, men måske er det heller ikke en så fed ting at det står på den måde, at du er ikke uddannelsesparat, det kan godt være hårdt at få at vide på den måde. Det gør sådan altså at man godt lidt kan miste lysten, fordi man på en måde øh altså ikke helt er god nok".

Elev 1 oplever en dobbelthed i forbindelse med UPV. Elev 1 har ulig Elev 3 oplevet at blive erklæret både parat og ikke-parat, hvilket kan have indflydelse på hendes syn på UPV. Elev 1 oplever overvejende UPV som en god ting i den sammenhæng, at den kan "fortælle" hende om hun er parat eller ikke. Denne opfattelse og følelse beror på en udefrakommende påvirkning, og ikke en iboende følelse. Elev 1 siger "det er en god ting at vide", men samtidig oplever hun, at hvis vurderingen er negativ så kan det give en følelse af at give op og ikke have lyst til at ændre på det. For de unge der bliver erklæret ikke-parate, kan det derfor i værste konsekvens påvirke deres selvopfattelse og identitetsudvikling negativt, hvor de anskuer sig selv som værende "ikke god nok" eller "dum" og i yderste konsekvens føle sig stigmatiseret (CFU, 2012). De unge oplever dermed en udefrakommende trussel, der truer deres identitet og selvopfattelse i en negativ social sammenhæng. En mekanisme de unge kan anvende for at vende denne trussel mod følelsen af kontinuitet og selvopfattelsen er forskellige *copingstrategier* (I, Petersen, 2014, s.95). Breakwell (1986) har udformet en analytisk model for forståelsen af unges identitetsdannelse. Denne tager udgangspunkt i identitetsdannelsen som en kobling mellem psykologiske og sociale processer. Breakwells syn på identitet indbefatter den forståelse, at identiteten har en grundlæggende opgave, der handler om at opretholde en rettedhed mod identitetens tre bærende principper: en følelse af *kontinuitet, unikhed og selvværd*.

Hvis ikke disse tre elementer kan opretholdes vil man opleve en følelse af truethed mod identiteten og i den forbindelse benytte forskellige copingstrategier for derigennem at genoprette balance (Ibid. s. 92). En copingstrategi fungerer som et værn mod den udefrakommende trussel den unge oplever. Den unge vil forsøge at indgå i mere værdsatte sociale positioner, hvilket kan have en negativ konsekvens. Breakwell (1986) skelner mellem fire forskellige strategier, de unge kan anvende for at opretholde identiteten: *isolation, negativisme/konfrontation, passing og compliance/resignation* (Ibid. s. 95). Både Elev 3 og Elev 1 er to piger der har meget fravær og er udfordrede fagligt, begge piger oplever at UPV påvirker deres lyst til at deltage og ændre vurderingen til det bedre, men samtidig fortæller begge piger at vurderingen får dem til at føle sig ”dum” og ”ikke god nok” og at dette medfører, at de lige så godt kan give op. UPV opleves som en trussel for pigerne, forstået på den måde, at den truer deres selvopfattelse, samt deres lyst og mulighed for videre uddannelse. Begge har valgt en copingstrategi for at imødekomme denne trussel. Breakwell (1986) beskriver compliance/resignation strategien som den strategi der anvendes som sidste udvej, hvis ingen anden strategi virker. Elev 3 beskriver i interviewet:

”Nej faktisk nej ikke så meget jeg er begyndt at være lidt ligeglad med det må jeg nok indrømme ja også fordi det er på grund af mit fravær og sådan noget. Det syntes jeg er sådan lidt. Det kan være lige meget, fordi altså jeg kan alligevel ikke gøre noget ved det nu, forstår du. Så hmm ja jeg dur bare ikke til at gå i skole”.

Elev 3 har valgt at anvende den strategi Breakwell kalder for *compliance/resignation* strategien som i bund og grund handler om at give op (Ibid. s. 99). Den unge giver op over for truslen og indordner sig fuldstændig under de sociale typefiseringer, der knyttes til vedkommendes position (Ibid.). Elev 3 har givet op over for de krav UPV stiller til hende. Hun oplever en følelse af ikke at slå til, og ikke have muligheden for at gøre noget ved det. Hendes selvopfattelse er præget i en retning af ikke at være ”god nok”, hvilket betyder at Elev 3 har indordnet sig efter den typefisering der er knyttet til en ikke-parat vurdering, og har indtaget en position, hvor hun beskriver sig selv som ”dum” og at hun ”ikke dur til at gå i skole” denne position og opfattelse kan have en stor betydning for Elev 3’s selvopfattelse. Omkostningerne ved at benytte compliance/resignation strategien kan være at Elev 3 vænner sig til at andre tager over for hende, når passiviteten melder sig (Ibid. s.

100). Ved at anvende denne strategi kan det dog for de unge, og her Elev 3, beskytte mod oplevelsen af den trussel som vurderingen medfører, ved at hendes identitet konstrueres på et lavere niveau end tidligere og ved ikke at have de store forventninger til sig selv, bliver denne følelse ikke så overvældende, hvilket også ses i Elev 3's udtalelse.

8.2 Kan UPV motivere de unge til uddannelse?

Motivation og selvopfattelse er to begreber der er tæt forbundet. Begge begreber er psykologiske begreber der fortæller noget om individets tro på sig selv. Forskning peger på, at selvopfattelsen spiller en central rolle for motivationen (Skaalvik, 2002, s. 160). Under interviewet med Elev 4 spørger jeg ind til hvordan UPV påvirker hans motivation for at gå i skole. Elev 4 udtaler følgende: *"ja det tror jeg, altså hvis jeg får den der parathed, så tror jeg at jeg ville koncentrere mig meget mere (griner) end normalt, jeg tror også at jeg måske ville komme mere i skole så"*.

Elev 4 fortæller, at en positiv vurdering ville styrke hans motivation og dermed hans efficacy. Elev 4 oplever manglende succes, hvilket skyldes en utilstrækkelig indsats fra hans egen side og han har i den sammenhæng mistet troen på egne evner og givet op, i kraft af den modstand han møder ved en ikke-parat vurdering. Dette ses i sidste del af udtalelsen: *"også at jeg måske ville komme mere i skole så"*. Dette er et typisk træk for mennesker med en lav self-efficacy (Bandura, 2012 s. 27). Han har en lav mestringsforventning til egne evner, hvilket påvirker hans ydeevne i skolen. Bandura (2012 s. 16) beskriver *"en stærk følelse af efficacy fremmer den menneskelige ydeevne og det personlige velvære på mange måder"*.

Elev 4 oplever således det modsatte, at hans ydeevne og personlige velvære ikke fremmes, grundet en ikke-parat vurdering. Hans lave grad af efficacy forhindrer ham i at mestre de udfordringer han møder i forbindelse med de krav der stilles gennem UPV. Den menneskelige ageren styres af de mål man som individ sætter, og disse mål er i høj grad præget af hvordan man vurderer egne kompetencer (Bandura, 2012).

Igennem mine interviews forekom der en enighed blandt informanterne, om at en ikke-parat vurdering fik dem til at føle sig *"dumme"* og *"ikke god nok"*. Disse følelser kan resultere i en lav grad af efficacy, og elevernes mål bliver herefter. De unge i 10. klasse

er i en livsfase, hvor de står overfor mange nye udfordringer og valg der skal træffes. Teenageårene er, derfor en kritisk fase for overgangen til voksenlivet (Bandura, 2012). I denne periode skal de unge begynde at orientere sig mod samfundet og træffe vigtige valg som får betydning for resten af deres liv (Ibid.).

Mestringsforventninger bliver etableret over tid og er et resultat af de erfaringer man gør sig. Mestringsforventninger har jf. Bandura fire kilder:

1. Egne tidligere erfaringer
2. Andenhånds oplevelser, hvad gør de andre, dem man spejler sig i.
3. Verbal feedback
4. Fysiske fornemmelser, hvilke kropsfornemmelser opstår der – ligegyldighed.

Hvis summen af erfaringer og oplevelser er positive, vil det sætte gang i en række positive processer, hvilket vil føre til en høj grad af efficacy (Ågård, 2014 s. 29). Betragter vi elevernes udsagn og følelser ud fra de fire kriterier, ses der en sammenhæng mellem mangel på de fire kriterier og elevernes lave efficacy. Hverken Elev 1, Elev 3 eller Elev 4 er blevet erklæret parate i hhv. 8. og 9. klasse., for Elev 3 og Elev 4 gør det sig også gældende for 10. klasse. Dette kan belyses ud fra kriterie 1, som beskriver elevernes tidligere erfaringer. Elevernes tidligere erfaringer med UPV er alle negative i kraft af en ikke-parat vurdering. Eleverne har ikke oplevet en følelse af succes eller mestring, hvilket skaber et negativt billede og syn på UPV. Elevernes andenhånds oplevelser afhænger af hvilke sociale fællesskaber de unge befinder sig i. Er det acceptabelt at være ikke parat? Eller falder man uden for normen i fællesskabet, hvis man bliver erklæret parat? Elev 3 beskriver:

”Nej altså det er ikke fordi vi snakker om det sådan, men det er ikke fordi jeg er flov over det eller, noget overhoved. Men det er da irriterende når de andre for eksempel er erklærede parate, så kan man godt føle sig sådan lidt dum agtig, eller altså man er bare dum”

Elev 3 oplever at det har en betydning for hendes selvbillede, hvordan hendes sociale status påvirkes af vurderingen. Man kan argumentere for, at der i UPV implicit findes en enten positiv eller en negativ tilskyndelse alt efter vurderingens udfald. Den verbale tilskyndelse der opleves gennem UPV har overvejende en negativ effekt på elevernes

motivation. UPV'en medfører, at eleverne får en forståelse af "så kan man ikke blive til noget".

Summen af de fire kriterier kan ud fra ovenstående, beskrives som negative. Dette resulterer i lave mestringsforventninger, lav efficacy, og har indflydelse på hvordan de unge agerer og reagerer i forhold til at mestre de krav der stilles gennem UPV. Læreren spiller en væsentlig rolle i forbindelse med elevernes efficacy. (Ågård, 2014 s. 31)

Inden for den pædagogiske litteratur skelnes der ofte mellem indre og ydre motivation (Skaalvik, 2014 s. 171). Deci og Ryan skelner mellem: *intrinsic and extrinsic motivation* (Ågård, 2014 s. 21). Er man indre motiveret udfører man en opgave fordi den er interessant i sig selv, hvorimod ydre-motivation er karakteriseret ved at en aktivitet udføres fordi man vil undgå en straf (Ravn, 2012). Udover denne tilgang til motivation beskriver Deci og Ryan også, at indre motiveret adfærd sker, som en funktion, af grundlæggende iboende psykologiske behov.

Med kravet om UPV har de unge pludseligt noget på spil, i forhold til deres fremtidige uddannelse. De vurderes som beskrevet på fire forskellige parametre, og en samlet vurdering afgør, om de er parate eller ikke-parate. UPV kan betragtes som en ydre-motivation da UPV er en del af lovgrundlaget for folkeskolen (Retsinformation, 2019). Hvis ikke eleverne opfylder kriterierne og kan vurderes parate, får det betydning for deres mulighed for uddannelsesvalg. Dette kan opfattes som modstridende med den oprindelige mening med UPV, da den jo har til hensigt at fremme elevernes muligheder, ved at sætte fokus på hvad de skal arbejde med, for at gennemføre en ungdomsuddannelse (CEFU, 2012). Under mit interview med Elev 1 er jeg interesseret i af høre om UPV har påvirket hende i forhold til at være deltagende og mødestabil, hun beskriver

"[...]Jen lille smule det har jo gjort at man ville prøve mere hvis man sådan der har været ikke uddannelsesparat fordi det jo altså er vigtigt for ens fremtid af man kan få en uddannelse".

Elev 1 beskriver og oplever UPV som en motiverende faktor, da vurderingen giver hende lyst til at "prøve lidt mere", hvilket kan anses for positivt. Dog beskriver hun efterfølgende, at grunden til at hun prøver mere er, at det kan få betydning for hendes fremtid. Derfor oplever hun UPV som ydre motiverende og hun forsøger ikke at ændre på vurderingen af

lyst, men fordi det er det der forventes (Skaalvik, 2014 s. 172). Drivkraften kommer ikke indefra, men fra de samfundsmæssige krav og sociale normer der implicit findes i UPV. Disse bliver den motiverende faktor for Elev 1, og ikke hendes egen personlige udvikling. Elev 1 vil altså prøve mere for at undgå den ”straf” der kan være forbundet med en ikke-parat vurdering (Ågård, 2014 s. 22)

Når en elev som Elev 1 oplever UPV som en udelukkende ydre- motivation, vil det på sigt kunne få betydning for hendes motivation for at gå i skole og hendes lyst til videre uddannelse.

Jf. Deci og Ryan, vil mennesker der oplever at få de tre psykologiske behov opfyldt, agerer nysgerrigt, og imødekomme udfordringer på baggrund af deres indre motivation.

Hvis et af de tre behov ikke opfyldes, vil det omvendt svække motivationen (Ågård, 2014 s. 21). Af de tre behov fremhæver Deci og Ryan behovet for autonomi, som det der har størst betydning (Skaalvik, 2014, s. 172). Her skelner de mellem aktiviteter der er selvbestemte, og aktiviteter der er styret af en ydre påvirkning. UPV kan her ses som en ”aktivitet” der styres af en ydre påvirkning. Eleverne har i vidt omfang selv mulighed for at påvirke deres UPV, men hvis ikke de oplever en form for medbestemmelse samt indre motivation, så vil de ikke handle hensigtsmæssigt, og dermed ikke blive erklærede parate. Elev 4 har aldrig oplevet at blive erklæret uddannelsesparat. Han oplever at hans selvbestemmelse er indskrænket i forbindelse med den magt lærerne har igennem UPV. Han mener at han ville blive mere motiveret, altså opleve en indre motivation, hvis han blev erklæret parat: *”ja det ville jeg, altså jeg er aldrig blevet erklæret parat jo, så jeg er blevet lidt ligeglad, du ved det er irriterende lærerne skal styre sådan på den måde”*.

Der ligger flere ting til grund for at Elev 4 ikke er blevet erklæret parat og en af dem er for meget fravær, samt minimal og ingen deltagelse i timerne. Elev 4 tager ikke selv ejerskab over situationen, hvilket han begrundet medvurderingen. Man kan argumentere for at Elev 4, i kraft af at han aldrig har oplevet at blive erklæret parat, har oplevet at hans psykologiske behov ikke er blevet tilstrækkeligt dækket, og at han derfor har givet op i forhold til de krav der stilles. Elev 4’s følelse af kompetence er svækket da han føler, at han alligevel ikke kan gøre det godt nok, ud fra de forudsætninger han besidder. Deci og Ryan beskriver følelsen af kompetence således:

”Competence refers to our basic need to feel effectance and mastery. People need to feel able to operate effectively within their important life context”.

Behovet for kompetence dækker over, at man som menneske føler sig kompetent til, at håndterer de udfordringer man står over for (Ryan, & Deci, 2017. s.11). I Elev 4's tilfælde gør dette sig ikke gældende. Han oplever, at han ikke er i stand til at gøre det godt nok, så han kan opnå en parat vurdering. Dette kan skyldes hans tidligere erfaringer med UPV. Der kan ligeledes argumenteres for, at Elev 4's følelse af autonomi heller ikke bliver opfyldt. Elev 4 har som udgangspunkt, selv mulighed for at påvirke vurderingen og har selv indflydelse på egen indsats. Men da han ikke har kompetencerne og forudsætningerne, er han ikke i stand til det, og da det jo i sidste ende er lærer og vejledere der laver vurderingen, er hans behov for autonomi så indskrænket at han er blevet ligeglad. Elev 4 oplever at to af hans psykologiske behov ikke bliver dækket og hans interesse og motivation for at ændre vurderingen er ikke længere tilstede.

9.0 Diskussion

Projektets analyse viser, at der for de adspurgte unge opleves, at UPV hæmmer deres motivation, og at UPV har en stor betydning for, hvordan de oplever det at gå i skole. De unge mener at UPV i nogle sammenhæng kan være motiverende, fordi UPV afgør hvilken ungdomsuddannelse de kan søge. De unge oplever derfor UPV som en ydre-motivation. Man kan diskutere hvorvidt UPV i sin udformning lever op til den forudsætning den er blevet implementeret på baggrund af. UPV er ment som et værktøj og et redskab der skal hjælpe de unge i uddannelsesvalg og sikre at de ikke føler nederlag (UVM, 2010). Projektets analyse belyser, at UPV påvirker de unges selvopfattelse. De interviewede elever der er blevet erklæret ikke-parat, føler sig ”*dumme*” og ”*ikke gode nok*” i kraft af vurderingen. Eleverne kan ikke mestre kravene, og de oplever en lav grad af efficacy, hvilket bevirker at de mister motivationen. På baggrund af disse følelser benytter eleverne forskellige copingstrategier, til at håndterer denne ydre trussel, som UPV er, mod deres identitet og selvopfattelse. Det kan altså diskuteres om UPV har den modsatte effekt end hvad hensigten. De ikke-parate elever oplever UPV som en trussel og ikke som den hjælp, UPV er tænkt som. I stedet for at hjælpe eleverne med en retning, stigmatiserer og kategoriserer vurderingen dem på en måde, der frembringer en negativ selvopfattelse.

UPV blev som beskrevet indført tilbage i 2010 som et led i regeringen målsætning om at 95% af de unge skal have en uddannelse. Baggrunden for vurdering af elevernes faglige, sociale, personlige samt praksisfaglige forudsætninger er uklar, og det er vanskeligt at finde videnskabeligt empirisk materiale der understøtter, at netop disse kriterier er udslagsgivende for, om de unge er i stand til at klare en ungdomsuddannelse. CEFU udarbejdede i 2012 den første midtvejsevaluering efter implementeringen af UPV, og her nåede de bl.a frem til, at der blandt lærerne opleves en uenighed omkring vægtningen af de forudsætninger der vurderes efter, og de føler sig ikke rustet til at foretage disse vurderinger (CEFU, 2012).

Det kan ligeledes diskuteres, hvilken position denne vurdering tilbyder lærerne, i forhold til deres relationelle arbejde med eleverne. Dette synes der ikke at være taget højde for i UPV- sammenhæng. Læreren udstikkes en magt gennem UPV som kan få store konsekvenser for de unges videre uddannelse. Projektets analyse har belyst, at relationer spiller en stor rolle i elevernes identitetsudvikling og selvopfattelse, og lærer- elev relationen kan komme under pres, grundet den magt der udstikkes gennem UPV. Analysen belyser ligeledes at elevernes syn på lærerne påvirkes i en negativ retning, hvilket har en betydning for deres efficacy og hvilke copingstrategier de vælger.

Derfor kan man stille spørgsmålstejn ved om UPV-overhoved kan anvendes som et værktøj der fremmer elevernes motivation i et uddannelsesmæssigt perspektiv. Eller om UPV i højere grad har den modsatte effekt, hvor den påvirker eleverne i en negativ retning og giver de elever der bliver erklærede ikke-parate en følelse af, ikke være god nok. Ifølge Rosenberg (1979) beror individets adfærd ikke på hvordan han eller hun faktisk er, men på hvordan han eller hun mener, at han eller hun er. Derfor spiller elevens personlige vurdering, af formåen og kunnen, en stor rolle i individets selvopfattelse (Skaalvik, 2007 s. 86). Med baggrund i en ikke-parat vurdering vælger nogle unge en uhensigtsmæssig copingstrategier, hvor de i værste fald "giver op" og bliver "lige glade. Sker dette, kan man argumentere for, at UPV har den modsatte effekt, end hensigten, og i stedet for at sikre at de unge ikke føler nederlag, sker det modsatte.

10. Konklusion

Analysens formål var at undersøge, hvordan UPV påvirker unge i 10. klasses motivation og selvopfattelse, i et uddannelsesperspektiv. På baggrund af min undersøgelse kan jeg konkludere på førstedel af problemformuleringen:

Hvordan påvirker uddannelsesparathedsvurderingen unges og motivation for at deltage i skolen? UPV i sin udformning bringer flere ting med sig end hvad hensigten var. UPV er ment som et værktøj der kan anvendes præventivt, og hjælpe de elever der ikke er klar til en ungdomsuddannelse, samtidig beskriver UVM hvordan UPV skal forebygge at de unge oplever nederlag. Med den udformning UPV har i dag, og den måde den anvendes på, kan jeg ud fra mine fire interviews se, at UPV skaber en usikkerhed hos eleverne, og de elever der bliver erklæret ikke-parate, oplever at miste lysten til at gå i skole. Eleverne vælger derfor at trække sig og blive passive, hvilket medfører uhensigtsmæssige adfærdsmønstre. Eleverne føler ikke de kan mestre de krav der stilles, hvilket medfører en lav efficacy. Ydermere har det en stor betydning for elevernes motivation, hvis de er blevet erklæret ikke-parate i hhv. 8, 9. og 10. klasse. Eleverne har i tre år oplevet denne kategorisering, og disse elevers motivation for at opfylde kravene til UPV, er ikke længere eksisterende. Dog peger projektets analyse også på at nogle elever oplever, at UPV kan være en motiverende faktor. Dog en ydre motivation, hvilket i sidste ende kan have en negativ betydning, hvis de ikke lever op til kravene.

På baggrund af min undersøgelse kan jeg konkludere på anden del af problemformuleringen: *og hvilken betydning har uddannelsesparathedsvurderingen for den unges selvopfattelse i et uddannelsesmæssigt perspektiv?*

Projektets analyse indikerer, at UPV kan have en uhensigtsmæssig påvirkning på de unges selvopfattelse, set i et uddannelsesmæssigt perspektiv. For de elever der bliver erklæret ikke-parate, kan det få stor betydning for hvordan de ser sig selv i et socialt og fagligt sammenhæng. De unge føler sig ikke *gode nok, og dumme*, hvilket kan skabe en oplevelse af, at deres unikhed forsvinder. Derudover medfører UPV, at de unge der ikke kan mestre kravene, føler sig truet på deres identitetsudvikling, da de ikke kan leve op til samfundets norm omkring, hvordan en er en god elev, og derfor vælger de fire unge uhensigtsmæssige copingstrategier, hvor de i sidste ende trækker sig helt fra og bliver ligeglade, i forhold til at opfylde kravene.

11. Perspektivering

Under udarbejdelsen af dette projekt har jeg fået indblik i hvordan UPV opleves fra et unge perspektiv, og hvilke muligheder samt udfordringer dette kan medføre. Jeg har set nærmere på unges identitet, selvopfattelse og motivation i lyset af UPV og dette har medført at jeg må konstatere at dette emne åbner op for mange nye samt interessante betragtninger og udfordringer. I mit projekt har jeg interviewet fire elever fra 10. klasse. Dette betyder at det er et meget snævert grundlag undersøgelsen er foretaget på, og det kunne derfor være interessant at undersøge om projektets hovedkonklusioner, er de samme, hvis en lignende undersøgelse blev foretaget i et større perspektiv. Ville man gennem en større undersøgelse se en lignende tendens blandt de unges opfattelse af UPV, og ville man nå frem til en lignende konklusion, hvor de unge har en opfattelse af UPV som værende en vurdering der begrænser deres motivation for at gå i skole, og ligeledes påvirker deres selvopfattelse i forhold til hvordan de ser sig selv i et uddannelsessammenhæng? Projektets analyse belyser også den relationelle dimension, og lærerens betydning for de unges succes. I den forbindelse kunne det have været interessant at inddrage lærerens oplevelser af at arbejde med UPV. I den forbindelse ville det ligeledes være interessant at undersøge hvordan lærerne i praksis udfører en vurdering, og om der i lærergruppen/grupperne hersker en ensrettet forståelse af vurderingskriterierne, eller om evalueringerne i en vis grad beror på mavefornemmelser og subjektive holdninger.

Slutligt har projektet, igennem international forskning, åbnet op for at undersøge kønnenes oplevelse og effekt af UPV. International forskning indikerer at der i forbindelse med den amerikanske *college readiness assesment*, ses at piger i 7. til 9. klasse scorer højere i motivation og selvregulering end drenge (Kuo, m.fl. 2014). Det kunne derfor være interessant at undersøge om dette også er gældende for de danske unge i forbindelse med UPV, og i den sammenhæng også undersøge deres oplevelse af motivation og selvopfattelse ud fra et kønsperspektiv.

12. Litteratur

• Bøger

Aagerup, L. & Willaa, K. (2016). Interview. I: *Lærerens Undersøgelsesmetoder* (ss. 101-137). (1. udg.). København: Hans Reitzels Forlag.

Bandura, A. (2012) *Self efficacy*. Kognition & pædagogik nr. 83 side 16-36 Dansk Psykologisk Forlag

Bandura, A (2012). *Det kompetente selv. En introduktion til Albert Bandurasteori om selvkompetence og kontrol*. (1.E.udg.). Frederiksberg: Frydenlund.
<https://ereolen.dk/ting/object/870970-basis%3A50591158/read>

Brinkman, S & Tanggard, L. (2020). Fænomenologi. I: *kvalitative metoder en grundbog* (ss. 281-307.) (3. udg.). København: Hans Reitzels Forlag.

Kvale, S. (1997). Interviewet som en samtale. I: *Interview - En introduktion til det kvalitative forskningsinterview* (ss. 31-48). (1. udg.). København: Hans Reitzels Forlag.

Jacobsen, H, M & Pringle, K. (2008). Hermeneutik, fænomenologi og interaktionisme. I: *At forstå det social*. (ss. 222-243). København: Akademisk forlag.

Petersen, M & Schrötter, G. (2014). Unges identitetsstrategier. I: *Unges livsvilkår, muligheder, rici og professionelle udfordringer*. (ss.90-103). (1.udg.). København: Akademisk forlag.

Ryan, R. M., & Deci, L. (2017). *Self-Determination Theory Basic Psychological Needs in Motivation, Development, and Wellness*. (ss. 1-77). New York - London: The Guilford Press.

Skaalvik, M, E & Skaalvik, S. (2008). Selvopfattelse I: *Skolens læringsmiljø – selvopfattelse, motivation og læringsstrategier*. (ss. 85-144). (1.udg. 2. oplag). København: Akademisk forlag.

Skaalvik, M, E & Skaalvik, S. (2008). Motivation I: *Skolens læringsmiljø – selvopfattelse, motivation og læringsstrategier*. (ss. 159-210). (1.udg.). København: Akademisk forlag.

Spaten, M, O. (2014). udvikling af identitet og selvopfattelse. I: *Unges identitet og selvopfattelse*. (ss. 29-70). (1.udg.). Aalborg: Aalborguniversitetsforlag.

Ågård, D. (2016). Skiftende motivationsforståelser I: *Motivation*. (ss.11-15). (1.udg.). Frederiksberg: Frydenlund

Ågård, D. (2016). Teorier om motivation I: *Motivation*. (ss.19-69). (1.udg.). Frederiksberg: Frydenlund

• Hjemmesider

Ravn, I. Selvbestemmelsesteori. *Facilitation, process thinking, life meanings and transformative social research methodology*, Lokaliseret d. 3/8 2020
på: <http://ibravn.blogspot.com/2012/09/selvbestemmelsesteori.html>

Retsinformation (2019). *Bekendtgørelse om Uddannelsesparathedsvurdering og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse*. Lokaliseret d. 2/8 – 2020. på:
<https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2019/1016>

UVM (2020). *Om vurdering af uddannelsesparathed (UPV)*. Lokaliseret d. 29/7 – 2020.
på: <https://www.uvm.dk/vejledning-og-stoettemuligheder/vejledning/ungdomsuddannelse/uddannelsesparathed/om-vurderingen>

Wignall, A (2020). *What exactly is college readiness?* Lokaliseret d. 5/8 – 2020. på:
<https://www.collegeraptor.com/getting-in/articles/questions-answers/exactly-college-readiness/>

• Vejledninger

Børne og undervisningsministeriet, (2010). *Klar, parat, uddannelse – inspiration om uddannelsesparathed*.

<http://uubroenderslev.dk/UserFiles/file/Uddannelsesparat.pdf>

Børne- og undervisningsministeriet, (Maj 2018). *Vurdering af elevernes personlige, sociale og praksisfaglige forudsætninger – værktøj og inspiration*.

Børne- og undervisningsministeriet, (oktober 2019). *Uddannelsesparathed, vejledning om processerne ved vurdering af uddannelsesparathed (UPV) og ansøgning til ungdomsuddannelse*. (4. udg).

- **Rapporter**

Cefu – Center for ungdomsforskning (2013). *Uddannelsesvalg, vejledning og karrierelæring i et ungeperspektiv*. Lokaliseret d. 7/8 – 2020. på: https://www.cefu.dk/media/455957/resume_uddannelsesvalg_vejledning_og_karrierel%C3%A6ring_i_et_ungeperspektiv_interaktiv..pdf

Cefu – Center for ungdomsforskning (2012). *Evaluering af ungepakke 2. de unges vej til ungdomsuddannelserne- uddannelsessystemets vej til de 95 pct*. Lokaliseret d. 30/7 – 2020. på: <https://www.cefu.dk/emner/forskning-samarbejde/unge-og-arbejde/evaluering-af-ungepakke-ii.aspx>

Kuo, Yi-Lung. M.fl. (2019). *Examining Moderating Effects of Social Emotional Learning Factors om Achievement Gains. Technical Brief*. Lokaliseret d. 7/8 – 2020. På: <https://eric-ed-gov.ez-jmk.statsbiblioteket.dk:12048/?id=ED596121>

Kyllonen,P, C. m.fl. (2014). *Personality, Motivation, and College Readiness: A Prospectus for Assesment and Development*. Lokaliseret d. 7/8 – 2020. på: <https://eric-ed-gov.ez-jmk.statsbiblioteket.dk:12048/?id=EJ1109311>

Københavns kommune (2011). *Uddannelsesparathed og de unges overgang til ungdomsuddannelse*. Lokaliseret d. 4/8 – 2020. på: <https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/29646f30-98f6-48e9-bb9a-7739daa02cef/caeede9a-ae75-4ed5-aa57-e9df58588dc5/Attachments/2a987993-7e2e-48cd-ada0-e73ad3014ca6.PDF>

EVA – Danmarks evalueringsinstitut (2018). *Valget af 10. klasse. Unges veje mod ungdomsuddannelse*. Lokaliseret d. 2/8 - 2020. på: www.eva.dk

EVA – Danmarks evalueringsinstitut (2018). *Uddannelsesparathedsvurdering 2018. Udvikling i uddannelsesparathedsvurderingerne i 8., 9. og 10. klasse*. Lokaliseret d. 7/8 – 2020. på: <https://www.eva.dk/sites/eva/files/2018-09/Uddannelsesparathedsvurderingen%202018.pdf>

EVA – Danmarks evalueringsinstitut (2017). *Fra ikke- parat til parat. Analyse af uddannelsesparathedsvurderinger i 8., 9. og 10. klasse.* Lokaliseret d. 6/8 – 2020. på: <https://www.eva.dk/grundskole/parat-parat>

12. Bilag

Bilag 1. Interviewguide

<p>Boks 1.1: Interviewguide – <i>Uddannelsesparathedsvurdering i et unge perspektiv</i></p> <p><i>Introduktion:</i> interviewet omhandler dine erfaringer og oplevelser med uddannelsesparathedsvurdering, og hvordan denne påvirker og har betydning for dig nu, og for din fremtid.</p> <p><i>Anonymitet:</i> Dit navn vil i projektet blive anonymiseret</p> <p><i>Optagelse:</i> Interviewet vil blive optaget, og dernæst blive transskriberet. Hvis du ønsker, kan transskriptionen fremsendes til dig til gennemlæsning</p> <p><i>Tid:</i> interviewet tager ca. 10 minutter</p> <p>Har du spørgsmål inden vi går i gang?</p>

	Interviewspørgsmål
Indkredsning på eleverne	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad er dit navn? • Hvor gammel er du?
Viden om elevernes skolegang og UPV siden 8. klasse	<ul style="list-style-type: none"> • Har du afsluttet folkeskolens 9. klasse? • Hvorfor ar du valgt at gå i 10. klasse? • Er du blevet erklæret uddannelsesparat i hhv. 8, 9 og 10. klasse?
Elevernes syn på vurderingen Elevernes opfattelse at motivation i forbindelse med UPV.	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad syntes du om at man som elev bliver vurderet igennem udskolingen? • Hvordan påvirker uddannelsesparathedsvurderingen dig?

	<ul style="list-style-type: none"> • Har uddannelsesparathedsvurderingen gjort en forskel for dig igennem din skolegang, har det gjort noget for din motivation?
Vurderingens betydning for deres uddannelsesvalg	<ul style="list-style-type: none"> • Har uddannelsesparathedsvurderingen haft indflydelse på dit valg af uddannelse? • Er du kommet ind på din uddannelse?

Bilag 2. Transskribering af Elev interview

Dele af interviewet er transskriberet. De transskriberede sekvenser er udvalgt da det er disse sekvenser der anvendes i projektets analyse.

Interview nr. 1

interview 1. består af et gruppeinterview med to informanter. To piger, begge 17. år.

Interviewer: ” Så vil jeg gerne spørge jer om, hvorfor har i valgt at gå i 10. klasse” ?

Elev 2: ”Altså, jeg gjorde det fordi jeg droppede ud af efterskolen, og skulle, øh sådan gøre mit år færdigt, så valgte jeg 10. her”.

Elev 1: ”Jeg valgte det øh, fordi jeg ikke helt var sikker på hvad jeg ville, og så ville jeg gerne forbedre mine karakterer lidt”.

Interviewer: ” er det så lykkes”?

Elev 1: ” en lille smule”. (griner)

Interviewer: ” Så kunne jeg godt tænke mig at høre jer om man bliver erklæret uddannelsesparat i både 8, 9 og 10. kan i huske om i er erklærede parate eller ikke parate i 8”?

Elev 1: ”i 8 tror jeg ikke jeg var, og i 9 tror jeg at jeg også først nåede at være det ti sidst”.

Interviewer: ” Hvad med i 10 klasse er i blevet erklæret parate her”?

Ja ikke til gymnasiet men til erhvervsuddannelse.

Interviewer: ”Hvad syntes i om at blive vurderet på sådan en måde”?

Elev 1: ”altså både og, fordi det er jo en god ting at vide om man er, men måske er det heller ikke en så fed ting at det står på den måde, at du er ikke uddannelsesparat, det kan godt være hårdt at få afvide på den måde. Det gør sådan altså at man godt lidt kan miste lysten, fordi man på en måde øh altså ikke helt er god nok”.

Elev 2: ”jeg syntes ikke det er fedt at man skal gå 10 om igen eller altså, hvis man ikke er parat til uddannelse og kan komme videre det er vildt nederen”.

Interviewer: ”hvordan har det påvirket jer, er det noget i har tænkt over i 10 klasse”?

Elev 2: ”ja”.

Elev 1: ”både og jeg tog jo 10. for netop at gøre det bedre, men så til nogle af dem hvor jeg ikke var så tænkte jeg om det overhoved har hjulpet at jeg har taget 10 men det er ikke fordi jeg har tænkt så meget over det”.

Interviewer: ”okay, så har det påvirket jeg på nogen måde i forhold til at gå i skole”.

Elev 1: ”en lille smule det har jo gjort at man ville prøve mere hvis man sådan der har været ikke uddannelsesparat fordi det jo altså er vigtigt for ens fremtid af man kan få en uddannelse”.

Interviewer: ”Så har det påvirket jer positivt eller negativt”?

Elev 2 og Elev 1: ”lidt en blanding”

Elev 1: ”fordi nogle gange hvis man ikke kunne finde ud af det så kunne man bare sådan der, det er ret nederen fordi man jo bare prøver, men ikke er gør det godt nok. Det er irriterende fordi man bliver jo vurderet på sådanmange forskellige ting.”

Interviewer: ”Har det gjort en forskel for jer at man har den her vurdering, har det gjort en forskel for jeres skolegang at i ved at der sidder nogle voksne og vurderes jeres personlighed i forhold til om i kan komme videre i uddannelse”.

Elev 1: ”ja det har det da, så ved man at der skal være en sådan der uddannelsesparathedsvurdering, så får man mere lyst til sådan der at prøve lidt mere og fordi man ved den kommer”.

Elev 2: ”så man kan ikke bare lade være med at lave noget, fordi man skal jo være det for at kunne omme videre”.

Interviewer: ”Så for jer har det været en motiverende ting? Det har ikke været demotiverende”?

Elev 1: ” ja det har været en motiverende faktor nogle gange, altså fordi man jo gerne vil være parat, men øh, sådan det er også en lidt irriterende ting, det er lidt som et stempel, altså du ved, enten er man god nok, ellers er man ikke. Men altså når man ved at de holder øje, så motiverer det en til at ligesom prøve lidt mere”.

Interviewer: ” i forhold til motivation så kunne jeg godt tænke mig at høre om det gør en forskel for jeres motivation”?

Elev 1: ” ja det vil jeg sige det gør, man vil ligesom gerne få afvide at man er uddannelsesparat så tænker man at så må jeg også kæmpe lidt mere for det. Selvom det også er sådan der ret irriterende at man hele tiden bliver vurderet, altså det kan godt være hårdt”.

[Interview nr. 2.](#)

Uddrag af Interview med Elev 3. pige 17 år.

Interviewer: ” Hvorfor har du valgt at gå i 10 klasse”?

Elev 3: ”Det valgte jeg ikke selv”.

Interviewer: ” Det valgte du ikke selv?

Elev 3: ”Nej, mine forældre, de synes ikke jeg var klar til at komme på uddannelse endnu”.

Interviewer: ” Og hvordan havde du det med det”?

Elev 3: ”Det var jeg lidt sur over (griner) altså rigtigt efter 9 ville jeg gerne have arbejdet, det var meningen at jeg skulle have været taget til Spanien, øh og bo hos min bror og arbejde men det syntes mine forældre ikke så derfor kom jeg i 10”.

Interviewer: ” Der bliver lavet upv i både 8. 9 og 10 er du erklæret parat i folkeskolen”?

Elev 3: ”Øh ja altså det er til erhvervsuddannelser ikke gymnasiet og alt sådan noget, kun erhvervsuddannelser”.

Interviewer: ” Kan du huske hvad begrundelsen var for det”?

Elev 3: ”Det var mine karakterer kun det. Altså alt sådan noget socialt og det der det var jeg klar i.”

Interviewer: ” Er du erklæret parat i 10. ”?

Elev 3: ”Øhm... nej slet ikke til noget, (griner)”.

Interviewer: ” Hvad syntes du om at få sådan en vurdering”?

Elev 3: ”Altså jeg synes det er sådan lidt, bah det er selvfølgelig lidt nederen, det gør at jeg sådan der overhoved ikke får lyst til at tage i skole overhoved så ja”.

Interviewer: ” Hvordan påvirker sådan en vurdering det dig som menneske”?

Elev 3: ”Jeg mister lysten til at sådan gøre noget ved det faktisk. Så tænker jeg sådan det kan være lige meget. Altså så er jeg jo bare ikke god nok til det og så ja går det nok.”

Interviewer: ” Påvirker det din motivation for at gå i skole”?

Elev 3: ”Ja det gør det så gider jeg ikke rigtigt”.

Interviewer: ” Hvordan får det dig til at føle i sociale sammenhæng at man ikke er erklæret parat”?

Elev 3: ”Altså hvad mener du”.

Interviewer: ” Jeg tænker I forhold til dine relation til dine venner i skolen, er det noget i taler om”?

Elev 3.: ”Nej altså det er ikke fordi vi snakker om det sådan, men det er ikke fordi jeg er flov over det eller, noget overhoved. Men det er da irriterende når de andre for eksempel er erklærede parate, så kan man godt føle sig sådan lidt dum agtig, eller altså man er bare dum”:

Interviewer: ” Har det gjort en forskel for dig med de her vurderinger i forhold til hvordan du har det”?

Elev 3: ”Nej faktisk nej ikke så meget jeg er begyndt at være lidt ligeglad med det må jeg nok indrømme ja også fordi det er på grund af mit fravær og sådan noget. Det syntes jeg er sådan lidt. Det kan være lige meget, fordi altså jeg kan alligevel ikke gøre noget ved det nu, forstår du. Så hmm ja jeg dur bare ikke til at gå i skole”.

Interviewer: ” Tror du at hvis uddannelsesparathedsvurderingen havde været brugt på en anden måde kunne have gjort noget godt for dig”?

Elev 3.: ”Ja det tror jeg”?

Interviewer: ” kan du prøve at beskrive Hvordan”?

Elev 3: ”Altså hvad mener du”?

Interviewer: ” Hvis læreren havde brugt den på en anden måde, kunne det så have gjort en forskel, i stedet for bare at få afvide du er parat eller ikke, hvis så læreren i samarbejde med dig brugte det i hverdagen til at fokuserer på de områder der skal arbejdes med”?

Elev 3: ”Ja måske lidt, eller jeg ved det ikke helt, altså jo måske havde det gjort at jeg var kommet mere i skole eller havde deltaget mere, hvis nu de var mere opmærksomme omkring det og at undervisningen var mere spændende og sådan altså ikke altid så svær og kedelig, så kunne det godt være. Ikke fordi de skulle snakke om det hver dag, men jo eller jeg tror”.

Interviewer: ” Har de her vurderinger haft indflydelse for dit uddannelsesvalg”?

Elev 3: ”Nej jeg har aldrig ville i gymnasiet”.

Interviewer: ” Hvordan har du det med at man bliver vurderet på den måde, både socialt og fagligt”?

Elev 3: ”Jeg synes det er sådan lidt altså, jeg synes det er en mærkelig måde de vurderer en på, altså fordi ... de får det til at lyde som om at når du ikke er uddannelsesparat så kan du ikke blive til noget, altså de får det til at lyde sådan. Og så føler man bare lidt at okay så er jeg bare dum (griner) så kan jeg lige så godt være ligeglad altså...”.

Interviewer: ” Okay ja”.

Elev 3: ”så er det lidt som om at så er man bare ikke god nok, altså og det gør bare at så bliver man lidt du ved ligeglad. Det er underligt at man skal vurderes hele tiden, og man føler lidt nogle gange altså sådan at man hele tiden bliver holdt øje med. Hvorfor skal lærerens bestemme så meget, jeg tænker, kan de ikke bare lade os prøve”.

Interviewer: ” Gør det noget ved den måde du opfatter dig selv på”?

Elev 3:” Hmm, måske mere jeg tror jeg bare mister lysten til at gå i skole og få en uddannelse, ja jeg tror mere det er det. Man får lidt et stempel som dum”.

[Interview nr. 3.](#)

Uddrag af interview Elev 4. dreng 17 år

Interviewer: ” Hvorfor har du valgt at gå i 10. klasse”.

Elev 4: ” For at gøre mine karakterer bedre”.

Interviewer: ” Er det lykkes”?

Elev 4: ” Nej”.

Interviewer: ” Uddannelsesparathedsvurderingen foretages i hhv. 8. 9 og 10. klasse. Er du blevet erklæret parat i 8, 9 og 10”?

Elev 4: ” Nej det er jeg ikke”.

Interviewer: ” vil du prøve at beskrive hvorfor du ikke er blevet erklæret parat”?

Elev 4: ” Fordi jeg ikke har gjort det godt nok”.

Interviewer: ” Kan du prøve at forklare”?

Elev 4: ” Fravær, fravær er også en del af det også fremmøde. Hvis jeg ville så kunne jeg godt have gjort det meget bedre”.

Interviewer: ” Hvad har gjort at du ikke har gjort det”?

Elev 4: ” Bare at jeg er ukoncentreret”.

Interviewer: ” Hvad syntes du om at i bliver uddannelsesparathedsvurderet”?

Elev 4: ” Det ved jeg ikke, jeg har ikke en mening om det”.

Interviewer: ” Hvordan har det påvirket dig at blive vurderet”?

Elev 4: ” Ikke så slemt, fordi jeg ved at jeg kan tage det der optagelsesprøve så, til det jeg skal ind på”.

Interviewer: ” Så for dig gør det ikke en forskel at i bliver vurderet”?

Elev 4: ” Nej nej”.

Interviewer: ” Påvirker det den måde hvorpå du opfatter dig selv ”?

Elev 4: ” næh det gør det ikke, jeg er ligeglad”.

Interviewer: ” påvirker uddannelsesparathedsvurderingen din motivation for at gå i skole”?

Elev 4: ” ja det tror jeg, altså hvis jeg får den der parathed, så tror jeg at jeg ville koncentrere mig meget mere (griner) end normalt, jeg tror også at jeg måske ville komme mere i skole så”.

Interviewer: ” så du ville blive mere motiveret hvis du blev erklæret parat”?

Elev 4: ” ja det ville jeg, altså jeg er aldrig blevet erklæret parat jo, så jeg er blevet lidt ligeglad, du ved det er irriterende lærerene skal styre sådan på den måde”.

.

Bilag 3. Vurderingsskema til College readiness assesment¹

College Readiness Assessment

Name _____

DIRECTIONS

For each of the foundation areas, you will find five questions. Mark the "yes" box adjacent to the question with a check (✓). Count the number in each foundation area and record the total for each area.

Academic Skills	YES
1. Can you read up to 200 pages in a week?	
2. Writing essays and papers is relatively easy for me.	
3. Do you have a system for taking notes?	
4. Do you have a system for preparing for tests and exams?	
5. I'm usually good at prioritizing my time to get my studying done.	
TOTAL	

Self-Understanding	YES
1. Do you know your academic strengths?	
2. Do you know which academic tasks give you the most difficulty?	
3. Can you identify the academic supports you need to be successful?	
4. Most of the time I feel others understand me.	
5. I never worry about what others think of me and don't let that determine my actions.	
TOTAL	

Self-Advocacy	YES
1. I often participate in class discussions.	
2. If I don't understand something in class, I typically feel comfortable asking my teacher a question.	
3. I enjoy learning things on my own (and not just for a class).	
4. I'm not afraid to take a position with which others will disagree.	
5. I am comfortable making some decisions without my parents' input.	
TOTAL	

Executive Function	YES
1. Are you able to ignore difficulties and focus on the task at hand?	
2. Are you able to complete all the steps of a project in a timely manner?	
3. Do you have a strategy for completing tasks that you find boring?	
4. I would still like school even if my friends weren't there.	
5. I think about the consequences before I act.	
TOTAL	

1

https://www.suu.edu/trioets/documents/1617collegereadinessassessment.pdf?fbclid=IwAR3yo66CieyimmMdRM8tzDDCnQX3mcVK-feY1_SEbizdZHdRHjtiYf3VbktU

Motivation and Confidence	YES
1. Do you know what you want to get out of your first year of college?	
2. I usually go beyond class requirements, not because I have to, but because I'm interested in what I'm learning.	
3. If I want to do something on a Saturday afternoon, I usually don't need my friends to do it with me.	
4. I would be willing to give up my extracurricular interest to make excellent grades.	
5. Do you know that you can succeed?	
TOTAL	

Post-secondary Education	YES
1. I see many benefits in going to college.	
2. I want to go to college as much as my parents want me to go.	
3. I do not feel pushed into going to college.	
4. The thought of college doesn't really scare me.	
5. I am ready to begin thinking about my future and planning for college.	
TOTAL	

HOW TO SCORE THE GUIDE

- Transfer the total for each foundation area into the spaces provided below.
- Add these totals together and record that number in the box at the bottom under "Skills Total".
- Multiply the total number of answers marked "yes" by 3.33 to get the foundation percentile.

Foundation Area	Indications	Score
Academic Skills	A student must be able to read and write with a high level of independence.	
Self-Understanding	A student must be aware of his or her strengths and challenges in learning.	
Self-Advocacy	A student must independently ask for and at times even fight for services and support.	
Executive Function	A student must be able to keep track of assignments, organize books/materials and manage time independently.	
Motivation and Confidence	A student must have clear set goals and believe that he or she can succeed.	
Post-secondary Education	A student must be able to invest in their own education, see the value of obtaining some type of training/education past high school and attend based on the correct motivation.	
Skills Total	Total number of questions marked "yes"	
Percentile	Multiply the above skills total by 3.33 to get the overall percentile.	

Bilag 4.

Citat fra elevsamtale

Pige 17 år, 10. klasse. november 2020.

”Jeg er ikke blevet erklæret parat. Det føles som et slag i hovedet, at man bare ikke er god nok og ikke dur til noget, det er lidt hårdt (...)” (Pige 17 år, 10 klasse, bilag 4).